

Інклюзивний туризм як вид сучасного спеціалізованого туризму

Туризм для людей з інвалідністю є порівняно новим та соціально значимим напрямком туристичної діяльності. Це пов'язано і безпосередньо з тим, що кількість осіб з різними видами обмеження життєвих можливостей щорічно зростає.

Розвиток інклюзивного туризму в Україні

Складність розвитку цього виду туризму полягає в наступних аспектах:

- **неповнота нормативної бази;**
- **відсутність системи методичного супроводу;**
- **відсутність системи підготовки інструкторів фахівців по роботі в даному сегменті туризму.**

Інклюзивний туризм - це форма туризму, яка включає в себе процес співпраці між різними учасниками сфери туризму, який дозволяє людям з особливими потребами в доступності, включаючи мобільну, візуальну, слухову і когнітивну складові доступності, функціонувати незалежно, на рівних умовах з почуттям власної гідності через надання універсальних туристичних продуктів, послуг і середовища.

Найбільше туристичних фірм які надають послуги для людей з різними фізичними вадами, зосереджено у США та Європі. Хоча розвиток даного напрямку спостерігається у всіх розвинутих країнах, з'являється дедалі більше країн які можуть приймати у себе туристів на інвалідних візках та надати потрібний транспорт.

Туризм для осіб із інвалідністю - поняття досить широке, що поєднує в собі різні види туризму. Інклюзивний туризм включає наявність спеціальних зручностей, створених для інвалідів на пляжах, в готелях і транспорті, особливо важливо для інвалідів на візках, відпочивати, їздити на екскурсії, нарівні зі здоровими людьми.

Згідно вимог прийнятих ЕТАН доступний для осіб з інвалідністю туризм повинен включати:

- **безбар'єрні напрямки:** інфраструктура та споруди;
- **транспорт:** повітряний, сухопутний і на морі, підходить для всіх користувачів;
- **висока якість послуг:** досягнута навченим персоналом;
- **розваги, виставки, атракціони:** дозволяє усім брати участь у подіях;
- **маркетинг, системи бронювання, веб-сайти і послуги:** інформація доступна для всіх.

На сьогоднішній день, перспективними напрямками розвитку інклюзивного туризму є:

- ❖ лікувально-оздоровчий;
- ❖ культурно-пізнавальний;
- ❖ сімейний (для осіб похилого віку);
- ❖ зелений (екологічний);
- ❖ самодіяльний

ДІТИ
ДО 7-МИ РОКІВ

ОСОБИ,
ЯКІ СУПРОВОДЖУЮТЬ
МАЛОЛІТНІХ ДІТЕЙ

ВАГІТНІ ЖІНКИ

Такий вид туризму є актуальним:

ЛЮДИ
ПОВАЖНОГО ВІКУ

ЛЮДИ ДУЖЕ
НИЗЬКОГО ЧИ
ВИСОКОГО ЗРОСТУ

ЛЮДИ З ІНВАЛІДНІСТЮ,
ТИМЧАСОВИМИ ТРАВМАМИ
ЧИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ

ЛЮДИ З НЕСТАНДАРТНОЮ
МАСОЮ ТІЛА

Ряд важливих рекомендацій для туристичного менеджменту при формуванні просування і реалізації туристичного продукту:

- Віддавати перевагу районам із сприятливими кліматичними і природними умовами при розробці і реалізації туристичних програм;
- Транспортна доступність об'єктів туристичної індустрії;
Максимально забезпечити туриста різноманітними видами туристичних послуг;
- Враховувати інтереси туристів з обмеженими фізичними можливостями.

Основні реабілітаційні функції туризму:

соціальна відновлювана	спрямована на відновлення сил, активне пізнання явищ природи, традицій, встановлення нових соціальних контактів, дружні і ділові зв'язки;
психологічна	забезпечує зміну середовища, звичного способу життя, активну форму відпочинку, що сприяє фізичному оздоровленню і психологічному розслабленню
особистісно орієнтована	позитивно впливає на розвиток особистості, володіє відновлювальною функцією і несе в собі змістовний гуманітарний потенціал
оздоровча	має високий потенціал для підтримання здоров'я і життєдіяльності в активній формі
компенсаторна	забезпечує спеціальні потреби людей з інвалідністю

Введено 100 змін у нормах для доступності будівель — опубліковано нові ДБН В.2.2-40:2018, тому цим стандартом слід керуватись при розробці пакетного туру.

Найбільш сприятливим видом туризму для людей з інвалідністю є зелений(екологічний) туризм. Чим же екотуризм відрізняється від звичайного туризму?

Екотуризм — це подорожі та відвідування належним чином збережених природних територій, представлених у всьому світі зазвичай національними та природними картами, резерватами та іншими типами природних територій, що охороняються.

Зелений (екологічний туризм) — це туризм, який передбачає необмежено тривале підтримання ресурсів, на яких базується. Це поняття використовується і в ширшому контексті: «Усі типи туризму, основані як на природних, так і штучних ресурсах, сприяють сталому розвитку».

Екотуризм (екотури) — це «туризм, що поєднує відпочинок та екологічну освіту: вивчення основ екології — наука про відносини рослинних і тваринних організмів і утворюваних ними спільнот між собою та з навколишнім середовищем, закономірності взаємодії суспільства й навколишнього середовища, основи раціонального природокористування, охорону живих організмів і середовища їх проживання».

Нині існують чотири види екотуризму та екотурів.

- **Науковий туризм.** Під час наукових екотурів туристи беруть участь у різноманітних дослідженнях природи, здійснюють польові спостереження.
- **Тури історії природи.** Це подорожі, пов'язані з пізнанням навколишньої природи й місцевої культури.
- **Пригодницький туризм,** що об'єднує всі подорожі, пов'язані з активними способами переміщення та відпочинку на природі (outdoor) мета яких — нові відчуття, враження, поліпшення туристом фізичної форми та досягнення спортивних результатів.
- **Подорожі в природні резервати.** Висока атрактивність унікальних та екзотичних природних об'єктів і явищ, що розміщені на ООПТ, приваблює безліч туристів.

Екологічний туризм - вид реабілітації, який може реально допомогти відновитись, покращити психологічно самопочуття, перестати фіксуватися на своїх соматичних відчуттях, і, залучаючись до ритму розпорядку, вийти з важкої стресової ситуації, пов'язаної з травмами і наслідками лікування.

Прикладами таких маршрутів інклюзивного туризму є:

- Дендрологічний парк «Олександрія», м. Біла Церква
- Карпати для всіх, Лисогорський форт без бар'єрів
- Кропивницький дендропарк
- Національний дендрологічний парк «Софіївка», м. Умань

Інклюзивний туризм може стати:

- потужним засобом реабілітації,
- можливістю оздоровлення,
- спілкуванням з людьми,
- ліквідацією наявних психологічних бар'єрів,
- отриманням психологічного задоволення від занять руховою активністю і працею та відчувати себе активним, потрібним, відчутти жагу до життя.

Сайти про інклюзивний туризм:

- 1) Моніторинг доступності туристичного середовища (Білорусь, м.Мінск)
<http://www.disright.org/be/source>
- 2) Відеоролік про інклюзивний туризм <https://youtu.be/zG8CR0jZ4Hg>
- 3) Етикет інвалідності <http://www.disright.org/news/ofis-po-pravam-lyudey-s-invalidnostyu-predstavlyayet-etiket-invalidnosti>
- 4) Інструмент моніторингу безбар'єрного середовища
<http://www.disright.org/ru/news/itogi-proekta-monitoring-bezbarernoj-sredy>
- 5) Сайт Європейської мережі доступного туризму ENAT (European Network for Accessible Tourism) <http://www.accessibletourism.org/>
- 6) Збірка онлайн-ресурсів про інклюзивний туризм від LonelyPlanet
<http://media.lonelyplanet.com/shop/media/accessible-travel-online-resources.pdf>
- 7) Сайт об інклюзивному туризмі в Барселоні <http://www.barcelona-access.cat/>
- 8) Сайт об інклюзивних подорожах по Великобританії
<https://www.visitbritain.com/us/en/plan-your-trip/getting-around-britain/accessible-britain>
- 9) Сайт об інклюзивному туризмі в Берліні <http://www.visitberlin.de/en/plan/city-info/accessible>
- 10) Сайт TERNOPIL.UA <http://www.ternotour.com.ua/>
- 11) Сайт INVAK.INFO <http://invak.info/bezbarernost/bezbaryernij-turizm.html>
- 12) Сайт «[Все о туризме - туристическая библиотека](https://tourlib.net/)» <https://tourlib.net/>

**Дякую за
увагу!**

